

**Maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen välinen
tulossopimus vuosille 2026–2029**

MMM diaarinro: VN/38037/2025
Syke diaarinro: SYKE/2025/2361

Sisällys

1	Strategiset linjaukset	3
2	Tulostavoitteet	6
3	Seuranta ja allekirjoitukset	11
4	Liitteet	12
	Liite 1. Tulostavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet 2026	12
	Liite 2. Syken toimintaympäristön muutosten tarkastelu	15
	Liite 3. Muu yhteistyö	18

1 Strategiset linjaukset

1.1 Suomen ympäristökeskuksen tehtävät ja päämäärät

Suomen ympäristökeskus (Syke) on ympäristöministeriön alainen tutkimus- ja asiantuntijalaitos. Syke hoitaa myös maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluvia vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyviä tehtäviä. Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö ohjaavat Sykeä toimialaansa kuuluvissa asioissa. Syken toimialasta ja tehtävistä säädetään laissa Suomen ympäristökeskuksesta (1069/2009) sekä valtioneuvoston asetuksessa Suomen ympäristökeskuksesta (1828/2009). Tämä tulossopimus koskee Syken vesitaloustehtäviä.

Syken vesitaloustehtävistä säädetään edellä mainittujen lain ja asetuksen lisäksi useassa laissa ja asetuksessa. Syke toimii tilastolain (280/2004) määrittämänä tilastoja laativana viranomaisena tuottaen hydrologiset tilastot sekä vastaten hydrologisen seurannan koordinaatiosta, tiedon laadunvarmennuksesta ja tietojärjestelmästä. Syke vastaa tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisesti toimialallaan tulvariskien hallinnassa tarvittavista asiantuntija-, varoitus- ja tietojärjestelmäpalveluista. Syke vastaa vesitilanne-ennusteissa tarvittavan vesistömallijärjestelmän ylläpidosta ja toimintavarmuudesta. Syke vastaa Tulvakeskuksen toiminnasta, palveluista ja kehittämisestä yhdessä Ilmatieteen laitoksen sekä aluehallinnon ja pelastuslaitoksen kanssa. Näiden lisäksi Sykellä on mm. vesihuoltolaissa (119/2001), laissa vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004), patoturvallisuuslaissa (494/2009) ja tulvariskiasetuksessa (659/2010) määritellyjä asiantuntija- ja tietojärjestelmävastuita. Syke huolehtii vastuullaan olevista kansallista ja kansainvälisistä vesiraportointivelvoitteista.

Syke ylläpitää ajantasaista vesivaratietoa kokoavaa vesi.fi -verkkopalvelua, osallistuu myös vesialan osaamisen kehittämiseen ja yhteisten koulutus- ja neuvottelupäivien järjestämiseen ja koordinoi mm. valtakunnallista vesistökunnostusverkostoa.

Syken strategia

Syken strategian 2026–2030 visiona on kestävyysmurros. Missionsa mukaisesti Syke vaikuttaa tutkimuksella, tiedolla ja palveluilla kestäväen yhteiskunnan rakentamiseen. Strategian lähtökohtana on planetaarinen kolmoiskriisi (ilmastonmuutos, luontokato ja saastuminen), jonka ratkaisemiseksi Syke painottaa toiminnassaan tiedon tuotantoa systeemisten ratkaisujen kehittämiseksi seuraavissa kokonaisuuksissa: luontoa säästävä, ilmastoneutraali energiajärjestelmä; vesistöjä rajoittava, luontoa elvyttävä ruokajärjestelmä; kiertotalouteen perustuvat, ympäristöä säästävät tuotantojärjestelmät sekä ilmasto- ja luontoviisaat rakennetun ympäristön järjestelmät. Syke ottaa työssään huomioon erityisesti seuraavat kestävyysmurroksen edellytykset: oikeudenmukaisuus ja hyväksyttävyys, turvallisuus ja resilienssi, taloudellinen kestävyys sekä politiikkajohdonmukaisuus. Syke kehittää, arvioi ja sovittaa erilaisia tiedon tuotannon muotoja läpi tiedon arvoketjun vastaamaan yhteiskunnan tarpeisiin.

Syken toimintaympäristö ja sen muutos

Syken tehtävien tehokkaan hoitamisen kannalta on keskeistä ennakoida ja varautua toimintaympäristön muuttumisen. Tulossopimus laaditaan 1+3 vuotisena, joten myös tulostavoitteissa on tarpeen ottaa huomioon toimintaympäristössä tapahtuvaksi ennakoitujen muutosten vaikutukset tulevana vuosina. Muutostekijöitä ja -ilmiötä on tunnistettu Syken strategiatyössä, maa- ja metsätalousministeriön strategiassa ja sen päivitystyössä, vesitalousstrategiassa, syksyllä 2025 valmistuneessa valtioneuvoston tulevaisuusselontekotyössä, julkisen hallinnon strategiassa sekä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ennakoitiverkostossa. Kaikissa edellä mainituissa esiin nousevat seuraavat Syken maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvät toimintaympäristön muutostekijät: kokonaisturvallisuus sekä siihen liittyen huoltovarmuus ja kriittisen infran toimintavarmuus, julkisen talouden kiristymisen, sääntelyn ja hallinnollisen taakan purkaminen, digitalisaatio ja tekoäly, ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen (ml. kuivuusriskien hallinta), luonnonvarojen käytön kokonaiskestävyys, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä käytettävissä olevien vesivarojen väheneminen useilla alueilla globaalisti. Muutostekijöitä on kuvattu tarkemmin liitteessä 2.

Syken tehtävät ja tavoitteet kytkeytyvät YK:n kestäväen kehityksen toimintaohjelman (Agenda 2030) kansalliseen ja kansainväliseen toimeenpanoon. Syken toiminta vesitaloustehtävissä tukee erityisesti seuraavia YK:n kestäväen kehityksen tavoitteita: varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio kaikille (SDG6), toimia kiireellisesti ilmastomuutosta ja sen vaikutuksia vastaan (SDG13), suojella maa- ja sisävesiekosysteemejä,

palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestäväää käyttöä; edistää metsien kestäväää käyttöä; taistella aavikoitumista vastaan; pysäyttää maaperän köyhtyminen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen (SDG15), taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä asuinyhdyskunnat (SDG11) sekä rakentaa kestäväää infrastruktuuria sekä edistää kestäväää teollisuutta ja innovaatioita (SDG9). Syke julkaisi neljännen kestävyysraporttinsa (aikaisemmalta nimeltään vastuullisuusraporttinsa)¹ keväällä 2025 koskien vuotta 2024.

1.2 Maa- ja metsätalousministeriön strategia ja vesitalousstrategia

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan strategiset tavoitteet

Maa- ja metsätalousministeriö päivitti strategiansa vuonna 2025 ja uusi päivitetty strategia ohjaa alaisen hallinnon tulossuunnittelua vuoden 2026 tulossopimuksista alkaen. Strategian visio on "Suomi on kestävä biotalouden ykkönen", ja toiminta-ajatus "Luomme luonnonvaroista kasvua, hyvinvointia ja turvallisuutta".

Maa- ja metsätalousministeriön strategiaan kirjatut yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ohjaavat ministeriön ja hallinnonalan toimintaa kokonaisvaltaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa.
- Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta.
- Tietovarannoista ja tutkimuksesta vakautta ja vaurautta.

Vesitaloustehtävissä Syken toiminta liittyy kahteen viimeksi mainittuun vaikuttavuustavoitteeseen ja erityisesti niiden alatavoitteisiin "Ilmastonmuutokseen sopeudutaan ja varaudutaan", "Yhteiskunnan toimivuuden kannalta elintärkeät toiminnot turvataan (elintarvike- ja vesihuolto, tulva- ja kuivuusriskien hallinta, patoturvallisuus)" sekä "Luotettava tutkimus ja tietovarannot turvaavat luonnon kantokykyä, vahvistavat huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta sekä biotalouden arvoketjujen kehittymistä".

Toiminnallisen tehokkuuden päämääränä on, että toiminta on tuloksellista ja voimavarat suunnataan tehokkaasti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden saavuttamiseksi. Voimavarojen hallinnan päämääränä on, että tehtävät ovat tasapainossa voimavarojen kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toiminnallisen tehokkuuden sekä voimavarojen hallinnan tavoitteet ovat:

1. Toiminta on ennakoivaa ja vastuullista sekä toimintaprosessit ja resurssien käyttö ovat tehokkaita
2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta on korkealaatuista ja sen tulokset välittyvät tehokkaasti päätöksenteon, elinkeinojen ja kansalaisyhteiskunnan hyödynnettäviksi.
3. Digitaaliset ratkaisut ovat kustannustehokkaita, turvallisia, hyvin käytettäviä ja niissä hyödynnetään laajasti valtion yhteisiä palveluita
4. Häiriötilanteisiin varaudutaan kattavalla riskien hallinnalla sekä kehittämällä jatkuvuudenhallintaa ja vahvistamalla selviytymis- ja palautumiskykyä
5. Henkilöstö on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin
6. Toimitilahallinta ja toimipaikkaverkko sekä hankintatoimi ovat tehokkaita ja tukevat kestävyttä

Syken toiminta liittyy kaikkiin edellä mainittuihin tavoitteisiin. Syken toiminnallisen tehokkuuden tavoitteita on kuvattu tarkemmin luvussa 2.3 ja voimavarojen hallinnan tavoitteita luvussa 2.4.

Hallitusohjelman tavoitteet

Hallitusohjelmaan (HO 2023) on kirjattu vesihuollon toiminnan turvaaminen ja vesivarojen kansallisissa käsissä pitäminen (Kasvun kaava -tavoitekokonaisuus). Syke tuottaa oman roolinsa kautta tähän tavoitteeseen konkreettista tukea. Hallitusohjelman tavoitekokonaisuuteen Puhtaan energian Suomi, Syke osallistuu erityisesti seuraaviin osatavoitteisiin: vesivoima, luvitusten sujuvuus, puhtaan luonnon merkitys, virtavesien vapauttaminen sekä Saaristomeren ravinnekierron pilottialueet. Hallitusohjelmassa korostetaan lisäksi digitalisaatiota,

¹ Syken kestävyysraportti 2024: <https://storymaps.arcgis.com/collections/10c6dd48e0420e90840cc897ec311e>

kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta. Syken on tärkeää huolehtia yhteiskunnan kannalta kriittisistä tietovarannoista, palveluista ja järjestelmistä sekä varmistaa niiden toimintavarmuus ja turvallisuus.

Lisäksi Syken on erityisesti otettava toiminnassaan huomioon yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa maa- ja metsätalousministeriön toimialan strategisina tehtävinä mainitut vesihuolto, tulva- ja kuivuusriskien hallinta sekä patoturvallisuus.

Vesitalousstrategian tavoitteet

Vesitalousstrategia 2030 ohjaa maa- ja metsätalousministeriön toimialan vesitaloustehtävien hoitoa, ja siten tarkentaa laajemmassa ministeriön strategiassa esitettyjä tavoitteita. Strategia toimii ministeriön hallinnonalan tulosohtauksen, toiminnan ja talouden suunnittelun lähtökohtana.

Vesitalousstrategian visio on: Puhdasta vettä, turvallisuutta ja hyvinvointia.

Vesitalousstrategian vision toteuttamiseksi on määritetty neljä päämäärää ja niitä täsmentävät toimintalinjat. Päämäärät ovat:

1. Vesien käytön, hyvän tilan ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet sovitetaan yhteen valuma- ja vesistöalueilla.
2. Yhteiskunta sopeutuu muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin, ja vesitalouden keinoin edistetään ilmastonmuutoksen hillintää.
3. Vesitalouspalvelut luovat hyvinvointia ja monipuolista taloudellista toimintaa.
4. Suomi edistää kestävästä ja vesiturvallista maailmaa.

Kaikki edellä mainitut päämäärät liittyvät maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteiskunnalliseen vaikuttavuustavoitteeseen. Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja osin kahteen muuhun vaikuttavuustavoitteeseen.

Visiota ja sen toimeenpanoa täydentävät toiminta-ajatus ja toimintatapa, joiden periaatteet on otettu huomioon Syken tulostavoitteissa.

Vesitalousstrategiassa todetaan hallinnon toiminta-ajatuksista seuraavasti:

- Huolehdimme, että puhdasta vettä riittää ihmisten, yhteiskunnan ja luonnon tarpeisiin.
- Varmistamme vesitalouden riskien hallinnan sekä vesitalousrakenteiden ja –palveluiden turvallisuuden ja toimintavarmuuden.
- Luomme sosiaalista ja ekologista hyvinvointia sekä edellytyksiä elinkeinoille ja liiketoiminnalle.

Hallinnon toimintatavasta vesitalousstrategiassa todetaan seuraavasti:

- Toimimme vastuullisesti, vaikuttavasti ja ennakoiden yhteistyössä paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti sekä julkisen että yksityisen sektorin ja järjestökentän kanssa.
- Kehitämme vesialan osaamista ja toimintaa jatkuvasti vastaamaan muuttuviin tarpeisiin ja mahdollisuuksiin.
- Kasvatamme yleistä tietoisuutta vesivarojen kestävästä käytöstä.

2 Tulostavoitteet

2.1 Tulostavoitteet

Tulossopimus täsmentää ja täydentää alustavia tulostavoitteita, jotka maa- ja metsätalousministeriö on asettanut valtion vuoden 2026 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Suomen ympäristökeskuksen toiminnan vaikuttavuudelle määritellyt tavoitteet ja indikaattorit on kuvattu ympäristöministeriön ja Syken tulossopimuksessa vuosille 2026–2029. Vesitaloustehtäviä ja niiden vaikuttavuutta on kuvattu perusteellisesti Syken toimintakertomuksessa.

Vesitaloustehtävissä Syken toiminta liittyy kaikkiin vesitalousstrategian päämääriin. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan strategisista vaikuttavuustavoitteista toiminta liittyy erityisesti vaikuttavuustavoitteeseen Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta.

Syken lakisääteiset ja pysyväisluonteiset vesitaloustehtävät on pääosin kuvattu luvussa 1.1 Syken muuta yhteistyötä maa- ja metsätalousministeriön kanssa on kuvattu liitteessä 3.

Syke tukee vesitaloustehtäviään vesitalousstrategian päämääriä seuraavasti:

Päämäärä 1. Vesien käytön, hyvän tilan ja luonnon monimuotoisuuden tavoitteet sovitetaan yhteen valuma- ja vesistöalueilla

1.1 Syke kehittää ja tukee vesienhoidon, ennallistamisen ja vesistökunnostuksen suunnittelua ja toteutusta erityisesti rakennetuissa ja säännöstelyissä vesistöissä vesien hyvän tilan ja ennallistamisasetuksen tavoitteiden mukaisesti.

1.2 Syke edistää kokonaisvaltaista, valuma-aluekohtaista vesienhallintaa ja vesistöjen vastuullisen käytön ja hoidon toteutusta laajassa yhteistyössä esimerkiksi vesistövisioiden kautta. Syken hankkeissa sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierron elvyttäminen.

1.3 Syke tukee ja koordinoi vesitaloustiedon keräämistä kansallisesti ja hyödyntää uusia mittausteknologioita, automaatiota, koneoppimista ja mallinnusta vesitaloustiedon tuottamisessa kiinnittäen erityistä huomiota laadunvalvontaan ja tiedon keruun tehokkuuden parantamiseen.

1.4 Syke edistää tulvasuojelua sekä peltojen, metsien ja suometsien vesienhallintaa vesistövaikutusten pienentämiseksi, maaperän hiilensidonnan parantamiseksi sekä monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Päämäärä 2. Yhteiskunta sopeutuu muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin, ja vesitalouden keinoin edistetään ilmastomuutoksen hillintää

2.1 Syke kehittää menetelmiä sään ääri-ilmiöihin liittyvien riskien hallintaan ja varautumiseen, vesivarojen käytön seurantaan ja vaikutusten arviointiin sekä yhteiskunnan resilienssin vahvistamiseen yhteistyössä muiden tutkimuslaitosten kanssa, tulva- ja kuivuusriskien hallinnan osalta erityisesti Luonnonvarakeskuksen kanssa.

2.2 Syke arvioi yhteistyössä elinvoimakeskusten ja alueiden toimijoiden kanssa pohjavesivarojen hallinnan ja käytön kehittämistarpeet kuivuustilanteiden vedenhankinnan varmistamiseksi.

2.3 Syke edistää vesihuollon saattamista mukaan kiertotalous-, teknologia- ja ilmastohankkeisiin ja tarkastelee ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen mahdollisuuksia vesitaloustehtävissä.

Päämäärä 3. Vesitalouspalvelut luovat hyvinvointia ja monipuolista taloudellista toimintaa

3.1. Syken vesitalouspalvelut ovat toimintavarmoja sekä tukevat varautumista ja riskienhallintaa.

3.2 Syke laatii pitkäjänteisen kehittämissuunnitelman tietojärjestelmiensä kehittämiseksi, jotta tiedonhallinta on laadukasta ja tietojärjestelmät muodostavat tehokkaan, tietoturvallisen ja hyvin yhteen toimivan kokonaisuuden.

3.3 Syke parantaa vesistömallijärjestelmän toimintavarmuutta ja laatua erillisen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Myös hydrologian, vesistötöiden ja vesihuollon tietojärjestelmiä kehitetään erillisten suunnitelmien mukaisesti.

3.4 Syke tukee aluehallinnon kolmeen yhteistyöalueeseen perustuvaa vesitaloustehtävien hoitoa alueellisissa elinvoimakeskuksissa.

3.5 Syke kehittää ylläpitämiään, juomavesidirektiivin täytäntöönpanossa käytettäviä tietojärjestelmiä ja palveluita.

3.6 Syke varmistaa tulva- ja kuivuusvaroituspalveluiden, Tulvakeskuksen toiminnan ja toiminnassa tarvittavien järjestelmien sekä vesihuoltoa tukevien toimintojen toimivuuden erilaisissa häiriötilanteissa osana kriittisen infran suojaamista. Syke kehittää kuivuusvaroituspalvelua.

3.7 Syke osallistuu kansallisen vesihuoltouudistuksen toteutukseen tuottamalla vertailutietoa vesihuoltolaitosten toiminnasta, edistämällä vesihuoltosektorin digitalisaatiota ja sektorien välistä yhteistyötä sekä kehittämällä alan viestintää.

Päämäärä 4. Suomi edistää kestävä ja vesiturvallista maailmaa

4.1 Syke edistää mahdollisuuksien mukaan yhteisiä hankkeita, suunnitelmia ja ohjelmia sekä antaa asiantuntijapalveluja rajavesistöyhteistyössä Venäjän, Ruotsin ja Norjan kanssa.

4.2 Syke varmistaa osaamisen riittävyyden ja kehittymisen kansainvälisissä vesitaloustehtävissä sekä vahvistaa vesivarojen hallintaan ja ilmastomuutokseen liittyvää tutkimustoimintaa mm. hyödyntämällä kansainvälisiä verkostoja ja hankkeita sekä kehittämällä yhteistyötä alueellisten elinvoimakeskusten, tutkimuslaitosten ja oppilaitosten kanssa.

4.3 Syke tukee Suomen vesialan kansainvälisen strategian toimeenpanoa ja Suomen vesifoorumin toimintaa sekä edistää vesialan kumppanuuksia. Syke edistää suomalaiseen osaamiseen perustuvaa kansainvälistymistä ja vientiliiketoiminnan kehittämistä osana vesiosaamisen kasvu- ja kansainvälistymisohjelmaa sekä tutkimus- ja osaamisagendan mukaisesti.

2.2 Toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet

Suomen ympäristökeskukselle asetetaan edellä kohdassa 1.2. todettujen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toiminnalliseen tehokkuuden tuloksellisuuden tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet:

Toiminta on ennakoivaa ja vastuullista sekä toimintaprosessit ja resurssien käyttö ovat tehokkaita

Syken palvelulupaus kiteytyy mission toiminta-ajatuksen, jonka mukaan Syke vaikuttaa tutkimuksella, tiedolla ja palveluilla kestävä yhteiskunnan rakentamiseen. Syke seuraa aktiivisesti viestintänsä vaikuttavuutta. Toimintaympäristön lähitulevaisuuden ja pidemmän aikavälin ennakkointia aktiivisesti ja yhdessä kansallisten ja eurooppalaisten verkostojen kanssa.

Sykellä on vuodesta 2018 lähtien ollut ISO 9001- ja ISO 14001-sertifioinnit toimintaansa ohjaaville käytännöille, joita kutsutaan toimintajärjestelmäksi. Toimintajärjestelmään liittyvät järjestelmälliset oman toiminnan arvioinnit, vuosittaiset ulkoiset auditoinnit, riskien ja mahdollisuuksien arviointi ja hallinta käsitellään säännöllisesti vuosittain Syken johtoryhmässä. Molemmat standardit uusittiin vuonna 2024.

Syke huolehtii vesitilannepalvelun käytettävyydestä siten, että tulva- tai patohäiriötilanteiden aikana voidaan tarvittaessa määrätä 24/7 varallaoloon henkilöstöä.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta on korkealaatuista ja sen tulokset välittyvät tehokkaasti päätöksenteon, elinkeinojen ja kansalaisyhteiskunnan hyödynnettäviksi.

Syken tutkimus- ja kehittämissyö on aloitteellista ja kunnianhimoista. Syke on sitoutunut noudattamaan avoimen tiedon ja tieteen periaatteita, lisäämään ymmärrystä sekä kehittämään ratkaisuja yhteistyönä ja verkostoissa, kansallisesti ja kansainvälisesti. Vaikuttavuutemme syntyy erityisesti vuorovaikutteisista tutkimus- ja kehityshankkeista, laadukkaista tuloksista ja aktiivisesta viestinnästä.

Syke toimii ja on aktiivinen kansainvälisissä verkostoissa kuten YK:n alaisen maailman meteorologian järjestön (WMO) operatiivisten hydrologisten laitosten ja YK:n rajavesistösopimuksen (UN Water Convention) toiminnassa sekä Euroopan unionin Horizon Europe-osarahoittamassa vesikumppanuusverkostossa (Water4All) ja eurooppalaisessa hydrologisten ja vesitutkimuslaitosten verkostossa (EurAqua). Toiminta kansainvälisissä verkostoissa vahvistaa ennakoivuutta ja kumppanuuksien rakentamista erityisesti tutkimus- ja kehittämistoiminnassa sekä tukee Suomen vesialan kansainvälisen strategian toimeenpanoa.

Digitaaliset ratkaisut ovat kustannustehokkaita, turvallisia, hyvin käytettäviä ja niissä hyödynnetään laajasti valtion yhteisiä palveluita

Syke kehittää ja soveltaa digitalisaation ja koneoppimisen mahdollisuuksia ja uusia tutkimusmenetelmiä. Syke edistää luonnonvaratietojen sekä ympäristön tilaa koskevan tiedon yhteiskäyttöisyyttä, yhteensopivuutta ja saatavuutta hyödyntämällä kansallisia digitalisoinnin ja yhteentoimivuuden periaatteita. Sykellä on keskeinen rooli Ympäristön tilan seurannan strategian 2030 toimeenpanossa, johon osallistuvat kaikki keskeiset tiedon tuottajat ja käyttäjät. Merkittävät digitaaliset hankinnat ja rahoitusesitykset suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti yhteistyössä eri käyttäjien kanssa. Syke varmistaa omalta osaltaan, että verkkopalvelut, tietojärjestelmät ja -palvelut ovat saavutettavia ja käytettäviä ja toimivat häiriöttömästi.

Häiriötilanteisiin varaudutaan kattavalla riskien hallinnalla sekä kehittämällä jatkuvuudenhallintaa ja vahvistamalla selviytymis- ja palautumiskykyä

Syke arvioi suunnitelmallisesti toimintaansa liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia sekä huolehtii arviointien perusteella päätettyjen toimenpiteiden toteuttamisesta. Riskien ja mahdollisuuksien hallinnassa sovelletaan voimassa olevia valtionhallinnon ja tulosojaavien ministeriöiden ohjeita sekä soveltuville osin myös kansainvälisiä standardeja. Syken riskien arviointi perustuu ISO 31 000 -standardiin. Riskien arviointikehikko on jaettu kuuteen osa-alueeseen, joita kutakin arvioidaan säännöllisesti kahden vuoden välein.

Syke ylläpitää erityistilannevalmiuttaan sekä vastaa merkittäviä ympäristövahinkoja koskevasta varallaolosta. Varallaolo on voimassa arkisin klo 8–16 sekä viikonloppuisin ja pyhäpäivisin klo 10–16. Tulvapäivystystä (24/7/365) pidetään yllä yhteistyössä Ilmatieteenlaitoksen päivystyksen kanssa ja kuivuspäivystystä kasvukauden ajan huhtikuusta syyskuuhun arkisin klo 8–16.

Toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet

	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Verkkosivuvierailujen määrä (www.vesi.fi , 1000 kpl/a)	1570	1500	1500	1500	1500	1500
Verkkopalvelun käyttäjien tyytyväisyys (www.vesi.fi - palveluun tyytyväisten käyttäjien osuus, %)	76	90	90	90	90	90
Vesitilannepalvelun käytettävyys (%) ¹	99	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5
Tunnettuus-kiinnostavuus -indeksi ²	-	Hyvä	-	Hyvä	-	Hyvä
Toimivuus -indeksi ³	-	Hyvä	-	Hyvä	-	Hyvä

¹Käytettävyys on arvioitu ottaen huomioon suunnitellut ja ennakoimattomat käyttökatkot.

² Median arvio: 4-portainen asteikko: heikko - erittäin hyvä (Mediabarometri).

³ Arvio Syken mediaviestinnän toimivuudesta (8 osatekijää), 4-portainen asteikko: heikko - erittäin hyvä (Mediabarometri).

2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet

Suomen ympäristökeskukselle asetetaan edellä kohdassa 1.2 todettujen voimavarojen hallintaa koskevien tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet.

Henkilöstö on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin

Syken henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan systemaattisesti joka toinen vuosi. Työhyvinvointikyselyjen mukaan Sykessä työn sisältö ja vaikutusmahdollisuudet omaan työhön koetaan korkeiksi ja kokonaistyytyväisyys on korkealla tasolla. Tulossopimusjaksolla toteutetaan 2023 laadittua pitkäjänteistä henkilöstösuunnitelmaa, jossa ennakoivalla osaamisen kehittämisellä on tärkeä rooli. Tulossopimusjaksolla vahvistetaan myös esihenkilöiden valmiuksia johtaa osaamista ja Syken ydinkyvykkyyksien kehittämistä.

Syken rahoitusrakenteen painottuminen ulkopuoliseen erillisesti haettavaan projektirahoitukseen on edellyttänyt Sykeltä systemaattista projektityön tuen kehittämistä. Määräaikaisten työntekijöiden palvelussuhteiden tilannetta tarkastellaan kaksi kertaa vuodessa. Syke huomioi kielellisen ja kulttuurisen yhdenvertaisuuden ja oleellinen informaatio on käännetty englanniksi. Toiminnassa huomioidaan eri toimipaikoissa työskentelevä henkilöstö. Henkilöstöä kannustetaan osallistumaan toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon.

Vuonna 2026 Sykessä jatketaan toimintamenovähennysten hallittua toimeenpanoa, jotta menotaso saatetaan vähennysten edellyttämään tasoon. Syken tehtäviin, henkilöstöön ja organisaatioon kohdistuvia muutoksia tarkastellaan kokonaisuutena.

Toimitilahallinta ja toimipaikkaverkko sekä hankintatoimi ovat tehokkaita ja tukevat kestävyyttä

Syken tavoitteena on vähentää toimitilakustannuksia tulevana vuosina erityisesti toimistotilojen osalta. Käytösidonnaiset tilat (laboratoriot) muodostavat noin 40 % Syken toimitilakustannuksista. Syken toimistotilojen tilatehokkuus 9,0 htm² / toimisto-htv alittaa jo nyt valtion toimitilastrategiassa vuodelle 2030 asetetun tavoitteen (korkeintaan 10 htm²/htv). Syke tekee aktiivisesti uusia suunnitelmia toimistotilatehokkuuden parantamiseksi ja toimitilakustannusten vähentämiseksi osana tuottavuusohjelman valmistelua. Syken hankintatoimessa toimitaan valtionhallinnon hankintaohjeiden mukaisesti. Syken toimintajärjestelmään sisältyviin hankintakriteereihin sisältyy kestävyysnäkökohtien huomioonottaminen. Hankintatointa kehitetään jatkuvasti.

Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys¹

	Toteuma 2024	Arvio 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029	
Henkilötyön määrä (htv)	671	671					TAE
Vesitaloustehtäviin kohdentuvan henkilötyön määrä ¹ (htv)	36	36	36	36	36	36	
Sijoittuminen Universum- tutkimuksessa luonnontieteen ammattilaisten /opiskelijoiden vastauksissa	2./2.	2./2. (tot)	2./2.	2./2.	2./2.	2./2.	
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	7,4		7,2	7,1	7,0	7,0	
Työtyytyväisyys ²	Ei mitattu	Ei asetettu	3,22	3,22	3,22	3,22	
Suomen ympäristökeskuksen toimintamenorahoitus (35.10.04), milj.€ ³	29,6	36,7	2026 TA: 34,3	2027 Kehys: 27,7	2028 Kehys: 26,2	2029 Kehys: 25,2	
EU-hankerahoitus, milj.€	9,0	11,0	10,2	9,5	9,5	9,5	

¹ Sisältää arvion toimintamenorahoituksella ja erillisrahoituksella tehdyn henkilötyön määrästä.

² Syken tulossopimuksessa on seurattu henkilöstön kokemusta kokonaistyötyytyväisyydestä. Tässä on vuoteen 2024 asti hyödynnetty valtion henkilöstökysely VM Baroa ja vuodesta 2025 alkaen valtion uudistettua HenkilöstöBaro-kyselyä. Uudistuksessa kyselyn vastausasteikko muuttui viisiportaisesta neliportaiseksi. Tämä vaikuttaa tavoitteisiin vuodesta 2026 alkaen.

³ Arvio 2025 sisältää arvion aiemmilta vuosilta siirtyneen toimintamenorahoituksen käytöstä. Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti hallitus toteuttaa valtionhallinnon tuottavuusohjelman, jolla tuetaan hallituksen julkisen talouden kestävyystavoitetta. Tämän lisäksi Syken toimintamenomäärärahaan vaikuttavat Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisen REPower tutkimus- ja kehittämishankkeen sekä luvituksen kehittämishankkeen päätyminen kesäkuussa 2026. Myös Syken osuus EU:n rahoittamien tutkimus- ja kehittämishankkeiden kansallisesta vastinrahasta supistuu noin 0,9 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Uusina tehtävinä vuonna 2026 käynnistyy 2-vuotinen luontotyyppi- ja ekosysteemitiedon kustannustehokkaiden menetelmien kehittäminen sekä pysyvästi tehtävänä ennallistamisen tutkimus ja kehittämistoiminta.

Vuosien 2026–2027 aikana kehys, ja sitä myötä myös vesivarojen käyttöön ja hoitoon kohdennettavat resurssit todennäköisesti pienenevät hallinnonalojen tuottavuusohjelmien myötä.

Valtion tulo- ja menoarvioesityksessä vuodelle 2026 on määritelty, että Syken toimintamenoista (momentti 35.01.04) kohdennetaan vesivarojen käytön ja hoidon tehtäviin noin 1 500 000 euroa. Syken toimintamenomäärärahaa arvioidaan käytettävän näihin tehtäviin noin 20 henkilötyövuoden verran ja maa- ja metsätalousministeriön erillisrahoitusta noin 16 henkilötyövuoden kustannusten kattamiseen.

Voimavarojen hallinnalle asetettuja tavoitteita on tarkasteltu laajemmin ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen tulossopimuksessa vuosille 2026–2029.

3 Seuranta ja allekirjoitukset

Suomen ympäristökeskus toimittaa ministeriölle vuoden 2026 tulostavoitteiden toteutumista koskevan väliraportin 30.6.2026 mennessä. Merkittävien poikkeamien osalta Syken tulee olla yhteydessä ministeriöön mahdollisimman pikaisesti. Tulostavoitteiden lopullinen toteuma raportoidaan osana tilinpäätöstä.

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään arvosana-asteikkoa 1–5, niin että 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut, 3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty. Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen. Väliraportissa tulee olla lyhyt yhteenveto sisältäen keskeiset tunnusluvut, tavoitteiden toteuman yhteenvedon, olennaiset poikkeamat sekä ennuste tavoitteiden, toimenpiteiden, talouden ja tunnuslukujen tilasta (asteikko 1–5) tavoitevuoden lopussa. Sanallisessa tulosraportoinnissa keskitytään tulossopimuksen tulostavoitteiden poikkeama- ja riskiraportointiin. Erityisesti tavoitteista jäämisestä ja sen syistä tulee raportoida.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus toimitetaan ministeriöön 28.2.2026 mennessä. Toimintakertomuksessa raportoidaan koko vuoden tulostavoitteiden toteutumisesta ja muista mahdollisista tulosohjauksessa mainituista lisätiedoista.

Syken perustehtäviin vaikuttavien toimintaympäristön muutosten kuvaus (liite 2) sekä tulostavoitteet, niihin liittyvät toimenpiteet, tunnusluvut ja laskelmat päivitetään vuosittain.

Helsingissä 14. päivänä tammikuuta 2026

Pekka Pesonen

Kansliapäällikkö
Maa- ja metsätalousministeriö

Leif Schulman

Pääjohtaja
Suomen ympäristökeskus